

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 43

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 12. november 1949

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

23 Árg.

VIÐ NEVADUKI SO HARÐUR VAR LEIKUR Á TINGI...

Mánadagin var sanering av fiskivinnu okkara, serliga trolarunum, fyri á tingi.

Th. Petersen var fyrstur, ið orðið hevði. Sinnisrørdur leyp hann hvassliga á uppskotið, ið var undirskrivað av Kr. Djurhuus landsstýris vegna, og segði tað at vera eitt knýttnei, eitt korta knýttnei til hvønn einasta trolara, hóast Vinnulánsgrunnurin og saneringsnevndin hövdu mælt til hjálp.

Sum aðradstaðni afturgivið helt P. M. Dam eina stóra talu og vísti á, hvussu saneringin átti og kundi fara fram.

Hann fanst eisini at, at einki konstruktívt uppskot var frá nevndini, ið sett varð at kanna trolaramálið, ella frá stýrinum og ásannaði, at um landsstýrisins uppskot varð samtykt, vildi tað siga tað sama sum, at ikki ein einasti trolari kundi fáa eina hjálpanði hond.

Eisini Iversen ásannaði, at landsstýrisins uppskot, neyvan kom, um tað óbroytt varð samtykt, at verða til hjálp fyri nakran trolara.

Richard Long og ymsir aðrir funnst harnir at uppskotinum hjá landsstýrinum.

Skattalógin á tingi

Danskir serfrøðingar hava eftir áheitan frá landsstýrinum kannað skattaviðurskiptini í Føroyum og sett fram uppskot til stýrið at leggja fyri tingið.

Undir umrøðuni av hesum skattaverki vóru allir partar samdir um, at verkið var eitt valaverk skattateknisk sæð, og um ikki alt í tí kundi verða góðtikið júst sum tað fyrilá, var nógv í tí gott og avgjört vert at fremja.

Fyri javnaðarflokkinn talaði P. M. Dam og tók undir við nógvum, serliga ognarskattinum, ið tó mátti verða lagdur soleiðis, at hann ikki kom at nerva menn, ið bara áttu hús, trøð og bát, ið er eitt slags minstamat fyri allar familjuforsyrgjarar.

Dam saknaði í uppskotinum ta broyting, at eingin skuldi

Landsstýrismaðurin Kr. Djurhuus vardi uppskot sítt. Hann og Louis Zachariasen hildu fyri at um menn ikki vildu seta líka nógvan nýggjan partapening í trolarin sum tað lán, ið talan var um frá tíð almenna var so lítið treysti til trolarin, ið bað um hjálp, at einki var við tí heila. Og tá ið hann kom inn uppá, at bankar hövdu pening í klemmu og spurdi, hvat ið tey pappírir vóru verd, sum hitt almenna átti í trolarunum og svaraði, sær sjálvum við trýsti: hjá nógvum einki! rópar Th. Petersen til:

»Tað passar ikki! Tú stendur har og lýgur!

Nú varð eldur og rok í. Ein røpan millum Th. Petersen og L. Z. Th. Petersen upp at driva, og tá ið Zachariasen aftur nevnið orðið bankar, steðgar Th. Petersen frammanfyri honum nevar í talarastólin og rópar: Tað passar ikki. Nú skalt tú ikki vera persónligur. Kom fram við tí!...

Løgtingsformaðurin hevði fleiri ferðir ringt til fundarsíð, uttan at tað batti og tað gekk rúm lóta, áðrenn kyrra varð aftur, og fundurin kundi fara fram í góðum.

hava loyvi at taka skattin frá, men harafturímóti fáa húshaldsbudgetið dýrtíðarviðgjørt, t.v.s. tær fyrstu 6000 kr. deildar við prístalinum og faldadar við 100 altsó skornar niður í ca. 2300 kr. Hægsti og líka frádráttur fyri øll vildi eftir hesum so státt verðið ca. 3700 kr. Sum nú er kann tað henda, at ein maður ella felag, sum í ár hevur 700.000 kr í skatt, næsta ár verður uttan skatt, um inntøkan verður 700.000, meðan hvør arbeidsmaður og fiskimaður má rinda skatt av tí sindrinum teir vinna.

Fyri fólkaflokkinn talaði P. Petersen og helt, at vit skuldu minka um tann persónliga skattin og lagt hann á vøru-brúkið.

Iversen talaði fyri sambandsflokkinn var í iva um ognarskattin — helst ímóti honum, tí hann var nýggjur.

Rættleiðing til harra Danbjörg

viðv. spurninginum um
avrokning lastamanna.

Tygum eru á skeivari leið, tá tygum í Føroya Sosial-Demokrati tann 5. í h. siga monnum frá, at »hann (eg) er enn ikki komin til botns í málinum« (viðv. lastamanninum).

I brævi til tygara, dagfest 6. mei í ár segði eg tygum frá, hvørja stöðu Føroya Fiskimannafelag og semingsmaðurin hövdu tikið. Samanber frágreiðingina, sum F. F. nú hevur givið í Føroya Sosial-Demokrati tann 29. s. m.

Eg helt hetta vera beina stöðu. Og harvið var eg »komin til botns í málinum«.

Seinri, 12. mei, skriva tygum mær, at tygum kenna eitt dømi, har træta er í komin um henda spurningin.

I brævi, dagfest 4. juni, bað eg tygum sända mær gjøllari upplýsingar um hetta, og lovaði at leggja hetta trætumálið fyri rættin, um tað gjørdist neyðugt.

Eg havi ikki fingið hesar upplýsingarnar frá tygum enn. Men fái eg teir, og sýnir tað seg, at har er grundarlag fyri sakarmáli, vil eg sjálvandi framvegis halda mitt lyfti.

Midvagi, 5. novbr. 1949.

D. P. Danielsen,
Lögfr. cand. jur.

Hvør verður státs- ministari í Onglandi?

Stafford Cripps? Bevin? Dalton? Flestir gista uppá Cripps, ið sigst at vera Bretlands hvassasti heili í tí bretska arbeidara-flokkinum og — halda mangir — í øllum Bretlandi.

Telegrafstjórin sigur frá vegn innsenda grein í Sosialinum viðvíkjandi veðurtíðinden fyri Føroyar, at hesar verða uppافتur-tíknar skjótt. Nær veit hann ikki.

Formannsval í Suður- oyar Fiskimannafelag

Harra J. H. Danbjörg, lærari, er einsamallur og einmælt uppstillaður til formann fyri Suðuroyar Fiskimannafelag og heldur soleiðis áfram í hesum starvi.

Nýtt skipa- felags skip

Leingi hevur verið á máli at fáa bygt eitt nýtt nútímans ferðafólkaskip at sigla millum Føroyar og Danmark.

Nú er útlit fyri, at álva verður burtur úr.

Talan er um at byggja skipið á Aalborgar skipssmiðju fyri 7,4 milj. Stöddin er nakað størri enn »Drottningin«. Ferðin um 16 míl. Rúm er fyri um 270 ferðafólkum.

Roknað verður við láni ella trygging frá tingingum uppá 3 milj. — tryggingin er játtað í fjör — 3 milj. frá statinum, og skipafelagið sjálvt hevur 1,5 milj. tóka.

Fiskiskapurin

ið hevur verið út av lagi ringur eystanfyri, er nú betri, og gera fleiri trolarar seg út at fara avstað hagar.

Undir Grönlandi hevur roynst væl. — Kallsevi sigst at koma fullfermdur heim. Hann hevur verið á saltfiskaveiðu.

Undan Íslandi eru línuskipini komin heim við góðari veiði.

Í Suðuroy rógva menn út, tá ið viðrar. Hevur fiskast tolliligt, men ikki so væl sum í fjórheyst. Tó vanta menn betri fiskiskap, tá ið líður meiri út í novembir og út í atventuna.

Besta snurriváðsskipið í ár var Alvi, næsta Vestmanna.

Danmark hevur selt fyri nakað væl meiri í fiski í ár enn í fjör. Hetta hevur bött mikið um valutaviðurskiptini.

APOTEKIÐ

Louis Zachariasen vil, at Løgtingið skal ogna sær apotekið. Við honum heldur Dam. Men Th. Petersen vil leiga — og tá ið til ber byggja apotekarabýgning.

Tey gomlu,

sjúku og treingjandi hava í allari verðini bestu forsoorg í New Zealandi, Bretlandi, Svøríki, Danmark og Noreg. Hvussu í Ruslandi kenst ikki.